

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهراء (سلام الله عليها) شهرستان قروه

پایان نامه سطح (۲) کارشناسی

عنوان:

نقش دین در زندگی

استاد راهنما:

صغری ملاولی

استاد داور:

حجت الاسلام محمود صفی زاده

پژوهشگر:

معصومه خداوردی

خرداد ۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

مدرسه علمیه الزهراء (سلام الله عليها) شهرستان قروه

پایان‌نامه سطح (۲) کارشناسی

عنوان:

نقش دین در زندگی

استاد راهنما:

صغری ملاولی

استاد داور:

حجت الاسلام محمود صفی زاده

پژوهشگر:

معصومه خداوردی

خرداد ۹۲

تقدیم به

ساحت مقدس بزرگ بانوی دو عالم حضرت صدیقه کبری سلام الله علیها

و باب الحوائج حضرت ابوالفضل العباس سلام الله علیها

منطقه جغرافیایی به هم پیوند دهد، آیین‌های الهی است که تمام این مرزها را در هم می‌شکند و همه انسان‌ها را زیر یک پرچم جمع می‌کند که نمونه آن را در مراسم عبادی - سیاسی حج می‌توان مشاهده کرد و اگر می‌بینیم پاره‌ای از مذاهب عامل اختلاف و درگیری شده‌اند به خاطر آمیخته‌شدن آن‌ها با خرافات و تعصب کورکورانه است و گونه مذاهب دست‌نخورده آسمانی همه جا عامل وحدت به شمار می‌آیند. در واقع روح دین در هر عصر و زمان چیزی جز تسلیم در برابر حق نبوده و نخواهد بود، منتها از آنجا که آیین پیامبر اسلام آخرین و برترین آیین است نام «اسلام» برای آن انتخاب شده است و گونه از یک نظر همه ادیان الهی اسلام است و اصول ادیان آسمانی نیز یکی است هر چند با تکامل جامعه بشری خداوند ادیان کامل‌تری را برای آن‌ها فرستاده تا به مرحله نهایی تکامل که دین خاتم پیامبران است رسیده.^۱ در واقع می‌توان گفت که دین تضمین‌کننده سلامت مردم و هم ضامن سلامت اجتماع است. اجتماع متشکل از افراد است، وقتی دین تأثیرات مثبت و سازنده‌ای از تمام جهات خصوصاً از جهت روحی و روانی بر افراد بگذارد جامعه هم سالم و به دور از هر گونه تخلف و ظلم و گسستگی خواهد بود. از طرف دیگر قوانین اجتماعی موجود در متن دین موجب هدایت جامعه به سوی سعادت دنیوی و اخروی می‌شود.^۲

^۱ - مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۲، ص ۵۴۸.

^۲ - همان، ص ۵۴۸.

نتیجه‌گیری

دین در دو بعد فردی و اجتماعی زندگی بشر تأثیر بسزایی دارد. مقوله مهم و اساسی دین سابقه‌ای به امتداد تاریخ بشر و لاحق‌های به استمرار پایان جهان دارد. طول و عرض زمان را همراهی کرده به گونه‌ای که هیچ دورانی و هیچ مکانی نبوده که حقیقت دین حضور و ظهور نداشته باشد. دین با انسان متولد شده و دمی او را رها نکرده و نخواهد کرد. در سایه باور به خدا و ایمان به او می‌توان سدی محکم در مقابل الام روانی مثل ترس، وسوسه، اضطراب و ... ایجاد کرد. چون ریشه تمامی این نگرانی‌ها احساس بی‌پناهی است. لذا انسانی که اعتقاد به خدا ندارد از مرگ وحشت دارد چون در نگرش انسان مادی مرگ یعنی پایان زندگی ولی در اعتقاد به خداوند انسان سیر زندگی خود را خوب می‌شناسد و محل بقای خود را نیز در جایگاه خودش یعنی در عالم دیگر می‌داند.

روانشناسان امروزه روان انسان را تابع اصولی می‌دانند که قرن‌ها پیش مذهب و فرهنگ ما به وضوح و زیبایی عنوان کرده است. قرآن کریم از اعتقاد به مبدأ و معاد شروع می‌کند و با استفاده از آن انسان را دگرگون می‌سازد و بزرگ‌ترین انسان یعنی ترس از نیستی را از بین برده و آرامش روانی او را برقرار می‌سازد. باورهای دینی رفتار خارجی انسان را اصلاح می‌کند مانند این که در تنهایی از تقوا و در تنگ‌دستی از صدقه‌دادن غافل نمی‌شود. در بعد فردی تأثیر دین در نهایت می‌توان گفت که خداباوری پایه اخلاق است و افراد خدا‌باور چون خود رامطیع امر خدا می‌دانند و عالم را محضر خداوند می‌بینند تن به گناه نمی‌دهند و قلب و روحی مطمئن و آرام دارند. همان‌طور که قرآن کریم می‌فرماید: «أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ». در بعد اجتماعی هم دین باعث یکپارچگی جامعه می‌شود و اختلافات را از بین می‌برد، چون از طرفی ملاک برتری تقواست نه رنگ و نژاد و لهجه و از سوی دیگر قوانین اجتماعی که در دین آمده این امر را اقتضا می‌کند. در جامعه خدامحور جرم و تجاوز به حقوق دیگران بسیار

اندک است و جامعه از همه لحاظ چه از لحاظ سیاست و حکومت چه اقتصاد و چه زمینه‌های دیگر جامعه در بالاترین سطح قرار دارد. چون قوانین اجرایی از سوی خداوند متعال تنظیم شده و ساخته و پرداخته دست بشر نیست که در آن منافع شخصی و یا خصومت‌ها و دشمنی‌ها در نظر گرفته شده باشد، لذا جامعه‌ای که در آن دین حکمفرماست. در بهترین سطح از همه لحاظ قرار دارد و جامعه‌ای بسیار بانشاط و پویا به سمت پیشرفت و تعالی پیش خواهد رفت.

منابع و مأخذ

- ۱- قرآن کریم
- ۲- نهج البلاغه
- ۳- آلسون، ویلیام، دین و چشم‌اندازهای نو، ترجمه غلامحسین توکلی، چاپ اول، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، قم، ۱۳۷۶.
- ۴- الفراهیدی، خلیل بن احمد، العین، مؤسسه دارالهجره، بیروت، ۱۴۰۹.ق.
- ۵- ابن منظور، جمال‌الدین محمد بن مکرم، لسان العرب، نشر ادب، قم، ۱۳۷۴.
- ۶- الیاده، میرچا، فرهنگ و دین، ویراسته بهاء‌الدین خرمشاهی، طرح نو، تهران، ۱۳۷۴.
- ۷- احمدی، محمدامین، انتظار بشر از دین، چاپ دوم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، معومت پژوهشی دفتر تبلیغات اسلامی، قم، ۱۳۸۵.
- ۸- حسنی، سعدالله، نقش باورهای دینی در اصلاح فرد و جامعه، چاپ دوم، مؤسسه بوستان کتاب، قم، ۱۳۸۹.
- ۹- جوهری، اسماعیل بن حماد، الصحاح اللغه، محقق احمد عبدالغفور، چاپ چهارم، بیروت.
- ۱۰- جوادی آملی، عبدالله، دین‌شناس، چاپ دوم، مرکز نشر اسراء، قم، ۱۳۸۲.
- ۱۱- _____، انتظار بشر از دین، چاپ دوم، مرکز نشر اسراء، قم، ۱۳۸۲.
- ۱۲- طباطبایی، محمدحسین، تفسیر المیزان، ترجمه محمدباقر موسوی همدانی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی قم، ۱۳۷۴.
- ۱۳- قائمی، علی، اخلاق و معاشرت در اسلام، چاپ سوم، امیری، تهران، ۱۳۶۶.
- ۱۴- قطب، محمد، مسلمانان و مسئله جهانی‌شدن، ترجمه زاهد ویسی، انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۸۲.

- ۱۵- گوستاو یونگ، کارل، روانشناسی و دین، مترجم فؤاد روحانی، چاپ دوم، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های جیبی، تهران، ۱۳۵۴.
- ۱۶- مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، ج ۲ و ۶، صدرا، تهران، ۱۳۷۸.
- ۱۷- _____، انسان کامل، چاپ دوم، صدرا، تهران، ۱۳۸۰.
- ۱۸- مکارم شیرازی، ناصر، انگیزه پیدایش مذهب، چاپ دوم، مؤسسه مطبوعاتی هدف، بی‌تا.
- ۱۹- _____، تفسیر نمونه، ج ۲ و ۱۵، ویرایش دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۶۲.
- ۲۰- مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج ۶۷، دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۶۲.
- ۲۱- معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، ج ۲، چاپ دوم، دیبا، تهران، ۱۳۸۶.
- ۲۲- محمدی بختیاری، مصطفی، نقش دین در بهداشت روان از منظر قرآن، چاپ اول، انتشارات زائر، قم، ۱۳۹۱.
- ۲۳- نکوئی سامانی، مهدی، دین و فرآیند جهانی‌شدن، چاپ سوم، مؤسسه بوستان کتاب، قم، ۱۳۸۶.
- ۲۴- یزدی، مصباح، معارف قرآن، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی قم، ۱۳۶۷.
- ۲۵- _____، آموزش عقاید، ج ۱ و ۲، چاپ هفتم، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، تهران، ۱۳۸۲.